

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/45/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514201214
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514201214.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova č. 4, Bratislava proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni zo dňa 3.9.2014, č. k. 4C/39/2014-70 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudok súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že v tomto konaní sa žalobca domáha zaplataenia majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená tým, že Okresný súd Vranov nad Topľou nerozhodol v zákonom stanovenej lehote o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnej veci sp. zn. 11Er/348/2010. Súd prvého stupňa poukázal na analýzu obsahu tohto spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou. Vec právne posúdil podľa zákona č. 514/2003 Zb., ako aj na ust. § 41 a nasl. Exekučného poriadku. Zdôraznil, že exekučnému súdu bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručená 26.4.2010 a o tejto žiadosti bolo rozhodnuté 10.12.2010 s tým, že tvrdenia žalobcu o počte dní omeškania sa nezakladajú na pravde. Zdôraznil, že lehota 15 dní sa nevzťahuje na prípady, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku, teda notársku zápisnicu a rozhodcovský rozsudok. Dôvodom tejto výnimky je nutnosť preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomností, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie. Zdôraznil, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverení na vykonanie exekúcie hromadne, v rovnakom čase zaťažoval všeobecný súd väčším počtom podaní a musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu. Nebolo tiež zistené, že by žalobca podal v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prietahy v konaní. Zdôraznil, že dôvodom pre odmietnutie vydania poverenia v predmetnom exekučnom konaní bola nezákonnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku z dôvodu neprijateľnej rozhodcovskej doložky vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu. Skúmaním rozhodcovskej doložky exekučnú súd nepreskúmal vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Žalobca teda nepreukázal splnenie už prvého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu nesprávneho úradného postupu, resp. nezákonného rozhodnutia. Nepreukázal tiež existenciu majetkovej škody, či nemajetkovej ujmy. Uvedené sa týka aj existencie priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a

uplatňovanou majetkovou a nemajetkovou škodou. Žalobu preto ako neopodstatnenú zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania žalobca uvádza, že namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na tejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnom súdnom rozhodnutí. Takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Poukázal tiež na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarcu vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodol o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESĽP v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe. Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. S poukazom na uvedené navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnom úradnom postupe.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia vád návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúcie aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu v tom zmysle, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik

nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nemožno aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia, pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1,2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v namietanom exekučnom konaní uvedenom v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/ d/ Exekučného poriadku.

Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

Súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí poukázal na analýzu spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Er/348/2010. Je zrejmé, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená 26.4.2010 s tým, že 5.5.2010 exekučný súd vyzval žalobcu ako oprávneného prostredníctvom súdneho exekútora na súčinnosť, a to oznámenie, na základe ktorého ustanovenia zmluvy o úvere, resp. všeobecných podmienok poskytnutia úveru si uplatnil 0,25 % denný zmenkový úrok. Následne uznesením z 10.12.2010, č. k. 11Er/348/2010-15, žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 19.1.2011. Takto uvádzaná dĺžka exekučného konania rozhodne nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V tejto veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia skúmal, či rozhodcovský rozsudok, ktorý bol podkladom na vykonanie exekúcie nezväzoval povinného na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, príp. právom nedovolené alebo či nejde o plnenie odporujúce dobrým mravom. Tieto zistenia majú svoj právny význam, pretože pokiaľ rozhodcovský rozsudok vyššie spomínaným zákonným ustanoveniam odporuje, je daná prekážka na vykonanie exekúcie na základe takéhoto exekučného titulu.

Je tiež potrebné zdôrazniť, že 15 dňová zákonná lehota v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa výslovne vzťahuje na prípady, ak súd po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu nezistí rozpor v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu zo zákona. Ak zistí rozpor v žiadosti alebo návrhu, alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne.

Pre zamietnutie žiadosti exekučný poriadok žiadnu zákonnú lehotu neurčuje.

Rovnako je potrebné stotožniť sa s tvrdením o neunesení dôkazného bremena zo strany žalobcu pri preukazovaní vzniku škody a existencie dôvodov na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nebolo zistené, aby v tomto smere žalobca žiadal doplniť dokazovanie, prípadne aby z jeho strany bol podaný návrh na prerušenie konania.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov, zodpovednosť žalovaného účastníka plynúca zo zákona č. 514/2003 Z.z. daná nie je.

Odvolačný súd preto vzhľadom na uvedené napadnutý rozsudok potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.